

POSTANOWIENIE

Dnia 28 kwietnia 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dawid Miąsik (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Pacuda

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z powództwa E. sp. z o.o. w P.
przeciwko Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki
z udziałem zainteresowanej M. Sp. z o.o. w S.
o zawarcie umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 28 kwietnia 2016 r.,
zażalenia strony powodowej na wyrok Sądu Apelacyjnego
z dnia 7 grudnia 2015 r.,

1. oddała zażalenie,

**2. zasądza od powoda na rzecz zainteresowanego kwotę 180
(sto osiemdziesiąt) złotych tytułem zwrotu kosztów zastępstwa
procesowego w postępowaniu zażaleniowym.**

UZASADNIENIE

Decyzją z 6 sierpnia 2010 r. Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (Prezes URE), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego, orzekł zawarcie umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej Farmy Wiatrowej M. o mocy 40 MW, pomiędzy M. Sp. z o.o. w S. (zainteresowany) a E. sp. z o.o. w P. (powód).

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł powód, zaskarżając ją w całości i wnosząc o jej uchylenie. W punkcie drugim odwołania powód zaskarżył wydane w

toku postępowania administracyjnego postanowienie Prezesa URE z 24 lutego 2010 r. w przedmiocie odmowy umorzenia postępowania i postanowienie z 27 lutego 2010 r. w przedmiocie odmowy przeprowadzenia dowodów. Prezes URE oraz zainteresowany wnieśli o oddalenie odwołania.

Wyrokiem z 13 czerwca 2014 r., Sąd Okręgowy w W. - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów uchylił zaskarżoną decyzję Prezesa URE.

Sąd Okręgowy ustalił, że powód wydał 19 grudnia 2007 r. na rzecz W. sp. z o.o. w S. warunki przyłączenia o numerze [...] do sieci powoda wraz z projektem umowy o przyłączenie. W. sp. z o.o. umową z 4 września 2007 r., aneksowaną 22 października 2008 r., przeniosła na rzecz zainteresowanego prawa do projektu utworzenia Farmy Wiatrowej M., w tym warunki przyłączenia sieciowego elektrowni wiatrowej do sieci elektroenergetycznej powoda. Pismami z 29 października 2008 r. oraz 22 grudnia 2008 r. zainteresowany poinformował powoda o przeniesieniu na jego rzecz praw do projektu, w tym warunków przyłączenia do sieci powoda o numerze [...]. Powód podjął negocjacje z zainteresowanym, przedstawiając 25 września i 5 października 2009 r. projekty umów o przyłączenie, w których zainteresowany był określany jako następca prawny W. sp. z o.o. W dniu 16 grudnia 2009 r. zainteresowany wystąpił do Prezesa URE z wnioskiem o rozstrzygnięcie sporu dotyczącego odmowy zawarcia przez powoda umowy o przyłączenie do sieci elektroenergetycznej zespołu elektrowni wiatrowej o nazwie Farma Wiatrowa M. Jako sporne zainteresowany wykazał bezprawne żądanie powoda, dotyczące pokrycia przez zainteresowanego kosztów rozbudowy sieci powoda oraz dostarczenia przez zainteresowanego gwarancji bankowej, opiewającej na kwotę szacowanej opłaty za przyłączenie. W piśmie wyjaśniającym z 22 stycznia 2010 r. powód wskazał, że warunki przyłączenia wraz z projektem umowy zostały doręczone 19 grudnia 2007 r. spółce W., w związku z czym brak jest sporu w przedmiocie odmowy zawarcia umowy o przyłączenie do sieci.

W oparciu o tak ustalony stan faktyczny Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie powoda było zasadne, gdyż prawa i obowiązki wynikające z warunków przyłączenia, z uwagi na swój publicznoprawny charakter, nie mogą być przedmiotem umów cywilnoprawnych i tą drogą przechodzić na inne podmioty. Sąd Okręgowy zaznaczył, że przenoszenia praw, w tym wierzytelności może być

stosowane wyłącznie do rozporządzenia cywilnymi prawami podmiotowymi, nie znajduje natomiast zastosowania do przenoszenia uprawnień publicznoprawnych. Z tych też względów, w ocenie Sądu Okręgowego umowa pomiędzy W. sp. z o.o. i zainteresowanym z 4 września 2007 r., aneksowane 22 października 2008 r., w zakresie dotyczącym przelewu praw i obowiązków do wydanych warunków przyłączenia, jest bezwzględnie nieważna.

Apelację od powyższego wyroku Sądu Okręgowego wniósł zainteresowany, zaskarżając go w całości.

Wyrokiem z 7 grudnia 2015 r., Sąd Apelacyjny uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

W wyniku przeprowadzonego postępowania Sąd drugiej instancji stwierdził, że doszło do nierozpoznania istoty sprawy przez Sąd Okręgowy, ponieważ Sąd ten skupił się tylko na zagadnieniu bezskuteczności przeniesienia uprawnień, wynikających z warunków przyłączenia w drodze czynności prawnej, co w ocenie Sądu Okręgowego przesądzało o niezasadności zaskarżonej decyzji Prezesa URE i stanowiło podstawę do jej uchylenia. Sąd Apelacyjny nie zgodził się z powyższym stanowiskiem wyrażonym przez Sąd Okręgowy stwierdzając, że z uwagi na obowiązujące w dacie wydania warunków przyłączenia przepisy, z których nie wynikało istnienie wierzytelności przedsiębiorstwa sieciowego do zawarcia umowy przyłączeniowej, przedmiotem postępowania w niniejszej sprawie było ustalenie czy istnieją techniczne i ekonomiczne warunki przyłączenia do sieci oraz czy powód żądający przyłączenia do sieci powyższe warunki spełnia.

W ocenie Sądu Apelacyjnego niezasadne jest uznanie, że przekazanie warunków inwestycji przez spółkę W. na rzecz zainteresowanego jest tożsame z niewypełnieniem przez zainteresowanego przesłanek z art. 7 ust. 1 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (jednolity tekst: Dz.U. z 2006 r. Nr 89, poz. 625 ze zm., dalej jako PE). Niezbędne jest zbadanie czy zmiana podmiotowa po stronie inwestora nie powinna skutkować ustaleniem braku warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia do sieci po stronie zainteresowanego. Zagadnienie to powinno jednak zostać rozważone przez Sąd Okręgowy w ramach ponownego badania sprawy, by nie doszło do naruszenia konstytucyjnej zasady dwuinstancyjności postępowania.

Zażalenie od powyższego wyroku Sądu Apelacyjnego wniósł powód, zaskarżając go w całości i wnosząc o jego uchylenie oraz przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania. Wniósł także o zasądzenie na swoją rzecz kosztów postępowania zażaleniowego.

Zaskarżonemu wyrokowi powód zarzucił naruszenie: 1) art. 386 § 4 k.p.c. w zw. z art. 7 ust. 1 PE poprzez błędne przyjęcie, że doszło do naruszenia istoty sprawy przez Sąd Okręgowy ze względu na dokonanie przez ten Sąd w pierwszej kolejności, przed oceną istnienia warunków technicznych i ekonomicznych przyłączenia, oceny uprawnienia zainteresowanego do ubiegania się o przyłączenia, podczas gdy Sąd Okręgowy prawidłowo oparł orzeczenie na tej kwestii i stanowi ono prawidłowo pojmowaną istotę sprawy, gdyż kwestia legitymacji czynnej podmiotu ubiegającego się o przyłączenia ma charakter podstawowy dla rozstrzygnięcia sporu i warunkuje zasadność prowadzenia dalszego postępowania dowodowego w sprawie; 2) art. 7 ust. 1 PE oraz § 6 ust. 1, § 7 ust. 1 pkt 1, § 7 ust. 5 pkt 1, § 7 ust. 6 i 7 rozporządzenia Ministra Gospodarki z dnia 4 maja 2007 r. w sprawie szczególnych warunków funkcjonowania systemu elektroenergetycznego (Dz.U. 2007 Nr 93, poz. 623) w zw. z art. 509 k.c., art. 519 k.c. i art. 353¹ k.c. w zw. z art. 386 § 4 k.p.c. poprzez uznanie, że w stanie prawnym sprzed 11 marca 2010 r. brak związania z faktem wydania warunków przyłączenia powstania wierzytelności warunkowej o zawarcie umowy o przyłączenie oznacza możliwość dowolnych zmian podmiotowych po stronie podmiotu uprawnionego do dochodzenia zawarcia umowy o przyłączenie na podstawie wydanych warunków.

W odpowiedzi na zażalenie zainteresowany wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda kosztów zastępstwa procesowego.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zażalenie powoda nie jest zasadne.

Na wstępie należy przypomnieć, że z utrwalonego orzecznictwa wynika, że zakres kognicji Sądu Najwyższego przy rozpoznawaniu zażalenia z art. 394¹ § 1¹ k.p.c. ogranicza się wyłącznie do oceny prawidłowości wyboru między kasatoryjnym a reformatoryjnym sposobem rozstrzygnięcia sprawy przez sąd

rozpoznający apelację. Zażalenie na orzeczenie kasatoryjne sądu drugiej instancji służy weryfikacji, czy orzeczenie to zostało prawidłowo oparte na jednej z wyżej wymienionych przesłanek, tj. czy powołana przez sąd przyczyna uchylenia odpowiada podstawie ustawowej. Przedmiotem badania Sądu Najwyższego jest tylko istnienie formalnych, procesowych podstaw wydania przez sąd odwoławczy wyroku kasatoryjnego (zamiast wielu zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 1 kwietnia 2015 r., III SZ 1/15, LEX nr 1710379). Dlatego postępowanie to ukierunkowane jest na zagadnienia procesowe, a nie materialnoprawne. Poza zakresem kontroli w tym postępowaniu pozostaje prawidłowość stanowiska prawnego sądu odwoławczego co do *meritum*. Wyłączone jest zatem weryfikowanie zgodności zaskarżonego wyroku ze wskazanymi w podstawach zażalenia przepisami prawa materialnego.

Sąd Apelacyjny wydając orzeczenie kasatoryjne oparł się na przesłance związanej z nierozpoznaniem istoty sprawy. W pisemnych motywach orzeczenia wyjaśnił, że Sąd pierwszej instancji skupił się tylko na zagadnieniu bezskuteczności przeniesienia na rzecz zainteresowanego uprawnień wynikających z warunków przyłączenia, które zostały wydane przez powoda na rzecz innego podmiotu. Z bezskuteczności tej Sąd Okręgowy wywiódł brak legitymacji zainteresowanego do zainicjowania postępowania przed Prezesem URE w przedmiocie rozstrzygnięcia sporu o przyłączenia instalacji zainteresowanego do sieci powoda.

Oceniając, czy uchylenie decyzji organu regulacji energetyki na takiej podstawie stanowi przejaw nierozpoznania istoty sprawy, należy przypomnieć, że pojęcie to obejmuje wadliwe rozstrzygnięcia sądu pierwszej instancji, które nie odnoszą się do tego, co było przedmiotem sprawy, bądź które wynikają z zaniechania zbadania materialnej podstawy żądania albo merytorycznych zarzutów strony z powodu bezpodstawnego przyjęcia, że istnieje przesłanka materialnoprawna lub procesowa unicestwiająca roszczenie (zob. postanowienia Sądu Najwyższego z 1 kwietnia 2015 r., III SZ 1/15, LEX nr 1710379 oraz z 11 sierpnia 2015 r., III SZ 3/15, niepublikowane i powołane tam orzecznictwo). Za taką przesłankę Sąd pierwszej instancji uznał brak, po stronie zainteresowanego, wydanego dla niego dokumentu określającego warunki przyłączenia do sieci powoda. Sąd Okręgowy opierał się w tym zakresie na poglądach wyrażonych w

uzasadnieniu wyroku Sądu Najwyższego z 8 maja 2014 r., III SK 46/13 (LEX nr 1482418), w świetle których w stanie prawnym relewantnym dla rozstrzygnięcia niniejszej sprawy, wydanie dokumentu o nazwie warunki przyłączenia do sieci nie kreowało roszczenia po stronie adresata tych warunków, które prowadziłyby do powstania wierzytelności mogącej być przedmiotem obrotu.

Podstawą uchylenia na mocy zaskarżonego wyroku orzeczenia Sądu pierwszej instancji było przyjęcie przez Sąd Apelacyjny założenia, zgodnie z którym Sąd Okręgowy bezpodstawnie przyjął, że istnieje przesłanka uniemożliwiająca mu rozpoznania sprawy przez rozstrzygnięcie o prawach i obowiązkach powoda i zainteresowanego, ponieważ powód nie wydał zainteresowanemu warunków przyłączenia do sieci. Akceptując poglądy wyrażone w sprawie III SK 46/13, Sąd Najwyższy w obecnym składzie w pełni podziela to założenie Sądu drugiej instancji i stwierdza, że wydanie konkretnemu podmiotowi dokumentu zawierającego warunki przyłączenia nie stanowi wstępnego warunku, od spełnienia którego zależy możliwość rozpoznania przez Sąd odwołania od decyzji Prezesa URE w przedmiocie przyłączenia do sieci. Z wiążących dla Sądu Najwyższego ustaleń faktycznych postępowania sądowego w niniejszej sprawie wynika, że powód negocjował z zainteresowanym przyłączenie jego instalacji do sieci na warunkach wydanych innemu podmiotowi. Oznacza to, że powód uznał zainteresowanego za podmiot, który może ubiegać się o przyłączenie do jego sieci. Ponadto, zainteresowany spełniał wymogi przedmiotowe określone przez powoda w warunkach przyłączenia, przede wszystkim zaś dysponował tytułem prawnym do nieruchomości, na której wzniesiono instalację, która miała zostać przyłączona do sieci powoda. Wreszcie, z ustaleń postępowania sądowego wynika, że adresat warunków przyłączenia wydanych przez powoda zrezygnował z ubiegania się o przyłączenie do sieci powoda (na tych warunkach i w odniesieniu do instalacji i lokalizacji objętej tymi warunkami). W tych okolicznościach Sąd pierwszej instancji wadliwie przyjął, że istniały podstawy do uchylenia decyzji Prezesa URE, a Sąd Apelacyjny trafnie orzekł, że w wyniku tego założenia nie została rozpoznana istota sprawy.

Z omówionych względów Sąd Najwyższy oddalił zażalenie na podstawie art. 394¹ § 1¹ i § 3 k.p.c. w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.

kc